

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyaē ayōdhyākāṇḍē
॥ saptadaśādhikaśatatamaḥ sargaḥ ॥

This document has been prepared by
Sunder Kidāmbi
with the blessings of
śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan
His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēsikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ saptadaśādhikaśatatamaḥ sargaḥ ॥

atrērāśramaṃ gatānāṃ śrīrāmādināṃ tēna satkārō'nasūyayā
ca sītāyāḥ samādaraḥ

rāghavastvapayātēṣu
sarvēṣvanuvicintayan |
na tatrārōcayad vāsaṃ
kāraṇairbahubhistadā ॥ 2.117.1 ॥

iha mē bharatō dr̥ṣṭō
mātaraśca sanāgarāḥ |
sā ca mē smṛtiranvēti
tān nityamanuśōcataḥ ॥ 2.117.2 ॥

skandhāvāranivēśēna
tēna tasya mahātmanaḥ |
hayahastikarīśaiśca
upamardaḥ kṛtō bhṛśam ॥ 2.117.3 ॥

tasmādanyatra gacchāma
iti sañcintya rāghavaḥ |

prātiṣṭhata sa vaidēhyā

lakṣmaṇēna ca saṅgataḥ || 2.117.4 ||

sō'trērāśramamāsādya

taṃ vavandē mahāyaśāḥ |

taṃ cāpi bhagavānatriḥ

putravat pratyapadyata || 2.117.5 ||

svayamātithyamādiśya

sarvamasya susatkṛtam |

saumitriṃ ca mahābhāgaṃ

sītāṃ ca samasāntvayat || 2.117.6 ||

patnīṃ ca tamanuprāptāṃ

vṛddhāmāmantrya satkṛtām |

sāntvayāmāsa dharmajñāḥ

sarvabhūtahitē rataḥ || 2.117.7 ||

anasūyāṃ mahābhāgāṃ

tāpasīṃ dharmacāriṇīm |

pratiḡṛhṇīṣva vaidēhī -

mabravidṛṣisattamaḥ || 2.117.8 ||

rāmāya cācacakṣē tāṃ

tāpasīṃ dharmacāriṇīm |

daśa varṣāṇyanāvṛṣṭyā

dagdhē lōkē nirantaram || 2.117.9 ||

yayā mūlaphalē sṛṣṭē

jāhnavī ca pravartitā |

ugrēṇa tapasā yuktā

niyamaiścāpyalaṅkṛtā || 2.117.10 ||

daśa varṣasahasrāṇi

yayā taptam mahat tapaḥ |

anasūyāvrataistāta

pratyūhāśca nibarhitāḥ || 2.117.11 ||

dēvakāryanimittam ca

yayā santvaramāṇayā |

daśarātram kṛtā rātriḥ

sēyam mātēva tē'nagha || 2.117.12 ||

tāmimāṃ sarvabhūtānāṃ

namaskāryāṃ tapasvinīm |

abhigacchatu vaidēhī

vṛddhāmakrōdhanāṃ sadā || 2.117.13 ||

ēvam bruvāṇam tamṛṣiṃ

tathētyuktvā sa rāghavaḥ |

sītāmālōkya dharmajñā -

midam vacanamabravīt || 2.117.14 ||

rājaputri śrutam tvēta -

nmunērasya samīritam |

śrēyō'rthamātmanaḥ śīghra -

mabhigaccha tapasvinīm || 2.117.15 ||

anasūyēti yā lōkē

karmabhiḥ khyātimāgatā |

tāṃ śīghramabhigaccha tva -
mabhigamyāṃ tapasvinīm || 2.117.16 ||

sītā tvētaḥ vacaḥ śrutvā
rāghavasya yaśasvinī |
tāmatripatnīm dharmajñā -
mabhicakrāma maithilī || 2.117.17 ||

śithilāṃ valitāṃ vṛddhāṃ
jarāpāṇḍuramūrdhajām |
satataṃ vēpamānāṅgīm
pravātē kadalīmiva || 2.117.18 ||

tāṃ tu sītā mahābhāgā -
manasūyāṃ pativratām |
abhyavādayadavyagrā
svaṃ nāma samudāharat || 2.117.19 ||

abhivādya ca vaidēhī
tāpasīm tāṃ damānvitām |
baddhāñjalipuṭā hr̥ṣṭā
paryapṛcchadanāmayam || 2.117.20 ||

tataḥ sītāṃ mahābhāgāṃ
dṛṣṭvā tāṃ dharmacāriṇīm |
sāntvayantyabravīd vṛddhā
diṣṭyā dharmamavēkṣasē || 2.117.21 ||

tyaktvā jñātijanaṃ sītē
mānavṛddhiṃ ca mānini |

avaruddhaṃ vanē rāmaṃ
diṣṭyā tvamanugacchasi || 2.117.22 ||

nagarasthō vanasthō vā
śubhō vā yadi vāśubhaḥ |
yāsāṃ strīṇāṃ priyō bhartā
tāsāṃ lōkā mahōdayāḥ || 2.117.23 ||

duḥśīlaḥ kāmavṛttō vā
dhanairvā parivarjitaḥ |
strīṇāmāryasvabhāvānām
paramaṃ daivataṃ patiḥ || 2.117.24 ||

nātō viśiṣṭaṃ paśyāmi
bāndhavaṃ vimṛśantyaham |
sarvatra yōgyaṃ vaidēhi
tapaḥkṛtamivāvyayam || 2.117.25 ||

na tvēvamanugacchanti
guṇadōṣamasastriyaḥ |
kāmavaktavyaḥṛdayā
bhartṛnāthāscaranti yāḥ || 2.117.26 ||

prāpnuvantyayaśaścaiva
dharmabhraṃśaṃ ca maithili |
akāryavaśamāpannāḥ
striyō yāḥ khalu tadvidhāḥ || 2.117.27 ||

tvadvidhāstu guṇairyuktā
dṛṣṭalōkaparāvarāḥ |

striyaḥ svargē carisyanti

yathā puṇyakṛtastathā || 2.117.28 ||

tadēvamētaṃ tvamanuvratā satī

patipradhānā samayānuvartinī |

bhava svabhartuḥ sahadharmacāriṇī

yaśāśca dharmam ca tataḥ samāpsyasi || 2.117.29 ||

*|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvye
ayōdhyākāṇḍē saptadaśādhikaśatatamaḥ sargaḥ ||*